

Державний торговельно-економічний університет
Кафедра публічного управління та адміністрування

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

«РОЗРОБЛЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРОПОЗИЦІЇ ОБ'ЄДНАНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ»

Студентки 4 курсу, 16 групи,
спеціальності 281 «Публічне
управління та адміністрування»
спеціалізації «Публічне
управління та адміністрування»

(підпис студента)

Корж
Наталії
Олександрівни

Науковий керівник
д. е. н.,
доцент

(підпис керівника)

Новікова
Наталія
Леонідівна

Гарант освітньої програми
канд. екон. наук,
доцент

(підпис гаранта)

Головня
Юлія
Ігорівна

Київ 2022

Державний торговельно-економічний університет

Факультет економіки, менеджменту та психології

Кафедра публічного управління та адміністрування

Освітній ступінь: бакалавр

Спеціальність: публічне управління та адміністрування

Спеціалізація: публічне управління та адміністрування

Затверджую

Зав. кафедри

«01» грудня 2021 р.

Завдання на випускню кваліфікаційну роботу (проект) студентці

Корж Наталії Олександрівні

1. Тема випускної кваліфікаційної роботи (проекту): **«РОЗРОБЛЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРОПОЗИЦІЇ ОБ'ЄДНАНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ»**

Затверджена наказом ректора від «26» листопада 2021 р. № 3884

2. Строк здачі студентом закінченої роботи (проекту): 05.06.2022

3. Цільова установка та вихідні дані до роботи (проекту)

Мета роботи (проекту): поглиблення теоретичних засад інвестування та розроблення рекомендацій щодо залучення додаткових фінансових ресурсів в ОТГ України.

Об'єкт дослідження: процес розробки інвестиційної пропозиції ОТГ.

Предмет дослідження: теоретичні та прикладні аспекти розробки інвестиційної пропозиції ОТГ України.

4. Зміст випускної кваліфікаційної роботи (проекту) (перелік питань за кожним розділом):

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ОЦІНКА ІНВЕСТИЦІЙНОГО ТА РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ЧЕРВОНОГРИГОРІВСЬКОЇ ОТГ ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

1.1. Загальна характеристика Червоногригорівської ОТГ Дніпропетровської області

1.2. Моніторинг та оцінювання розвитку Червоногригорівської ОТГ Дніпропетровської області

РОЗДІЛ 2. ПУБЛІЧНО-УПРАВЛІНСЬКІ РІШЕННЯ ЩОДО ОЦІНЮВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЗАЛУЧЕННЯ ДОДАТКОВИХ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ У ЧЕРВОНОГРИГОРІВСЬКУ ОТГ ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

2.1. Джерела залучення додаткових фінансових ресурсів у Червоногригорівську ОТГ

2.2. Розроблення інвестиційної пропозиції Червоногригорівської ОТГ Дніпропетровської області

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

5. Календарний план виконання роботи (проекту)

№ пор.	Назва етапів випускної кваліфікаційної роботи (проекту)	Строк виконання етапів роботи	
		за планом	фактично
1	2	3	4
1	Визначення напрямку дослідження та затвердження теми випускної кваліфікаційної роботи	До 20.11.2021	20.11.2021
2	Складання плану та підготовка індивідуального завдання для виконання випускної кваліфікаційної роботи	До 05.01.2022	05.01.2022
3	Представлення на рецензування науковому керівнику рукопису першого розділу випускної кваліфікаційної роботи	До 20.03.2022	20.03.2022
4	Представлення на рецензування науковому керівнику рукопису другого розділу випускної кваліфікаційної роботи	До 20.04.2022	20.04.2022
5	Представлення закінченої випускної кваліфікаційної роботи	До 23.05.2022	23.05.2022
6	Підготовка письмового відгуку на випускну кваліфікаційну роботу	До 01.06.2022	01.06.2022
7	Проведення попереднього захисту випускних кваліфікаційних робіт	01-05. 06.2022	01-05. 06.2022

10	Вирішення питання про допуск випускної кваліфікаційної роботи до захисту	До 10.06.2022	До 10.06.2022
11	Направлення випускної кваліфікаційної роботи із зовнішньою рецензією у ЕК для захисту	За графіком	За графіком

6. Дата видачі завдання «01» грудня 2022 р.

7. Науковий керівник випускної кваліфікаційної роботи (проекту)

Новікова Н.Л.

(прізвище, ініціали, підпис)

8. Гарант освітньої програми Головня Ю.І.

(прізвище, ініціали, підпис)

9. Завдання прийняла до виконання студентка Корж Наталія Олександрівна

(прізвище, ініціали, підпис)

10. Відгук наукового керівника випускної кваліфікаційної роботи (проекту):

Випускна кваліфікаційна робота Корж Наталії Олександрівни на тему: «Розроблення інвестиційної пропозиції об'єднаної територіальної громади» відповідає темі та носить актуальний характер. Автором опрацьовано значний масив вітчизняних та зарубіжних інформаційних джерел, що дало змогу розкрити сутність заявленої теми.

У першому розділі автором надана загальна характеристика Червоногригорівської ОТГ Дніпропетровської області, здійснено моніторинг та оцінювання розвитку Червоногригорівської ОТГ Дніпропетровської області.

Другий розділ ВКР присвячено пошуку публічно-управлінських рішень щодо оцінювання ефективності залучення додаткових фінансових ресурсів у Червоногригорівську ОТГ Дніпропетровської області.

Зміст та структура роботи розкривають тему, робота виконана відповідно до вимог та рекомендована до захисту з позитивною оцінкою, а її автор Корж Наталія Олександрівна заслуговує на присвоєння ступеня бакалавр зі спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування».

Науковий керівник випускної кваліфікаційної роботи (проекту)

(підпис, дата)

Відмітка про попередній захист: Головня Юлія Ігорівна

(ПІБ, підпис, дата)

11. Висновок про випускну кваліфікаційну роботу (проект):

Випускна кваліфікаційна робота (проект) студентки Корж Н.О.

(прізвище, ініціали)

може бути допущена до захисту екзаменаційній комісії.

Гарант освітньої програми: Головня Юлія Ігорівна

(прізвище, ініціали, підпис)

Завідувач кафедри: Новікова Наталія Леонідівна

(підпис, прізвище, ініціали) «10» червня 2022 р.

Зміст

ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1. ОЦІНКА ІНВЕСТИЦІЙНОГО ТА РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ЧЕРВОНОГРИГОРІВСЬКОЇ ОТГ ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСТІ	8
1.1. Загальна характеристика Червоногригорівської ОТГ Дніпропетровської області	8
1.2. Моніторинг та оцінювання розвитку Червоногригорівської ОТГ Дніпропетровської області	16
РОЗДІЛ 2. ПУБЛІЧНО-УПРАВЛІНСЬКІ РІШЕННЯ ЩОДО ОЦІНЮВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЗАЛУЧЕННЯ ДОДАТКОВИХ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ У ЧЕРВОНОГРИГОРІВСЬКУ ОТГ ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСТІ	22
2.1. Джерела залучення додаткових фінансових ресурсів у Червоногригорівську ОТГ	22
2.2. Розроблення інвестиційної пропозиції Червоногригорівської ОТГ Дніпропетровської області	28
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ	34
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	36

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Досвід провідних європейських країн

показав, що основним рушійним джерелом соціального та економічного розвитку є ефективна система місцевого самоврядування. Після ухвалення у 2015 році закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад», новоутворені громади отримали більшу незалежність від державного бюджету і можливість вільно розпоряджатися власними коштами. Нині більшість громад є дотаційними та не мають можливості повною мірою забезпечувати свої потреби, тому влада взяла курс на підвищення фінансової спроможності регіонів.

Через обмеженість грошових ресурсів муніципальна влада має використовувати всі можливі інструменти залучення додаткових коштів, серед яких приваблення інвестицій у громаду є чи не найефективнішим. У зв'язку з цим гостро постає проблема всебічної оцінки потенціалу ОТГ і розробки якісної інвестиційної пропозиції, що враховувала б всі переваги та недоліки та сприяла б оптимальному використанню наявних коштів.

Метою випускної кваліфікаційної роботи є поглиблення теоретичних засад інвестування та розроблення рекомендацій щодо залучення додаткових фінансових ресурсів в ОТГ України.

Відповідно до поставленої мети, передбачається визначити наступні завдання:

- Надати загальну характеристику Червоногригорівської ОТГ Дніпропетровської області;
- Провести моніторинг та оцінювання розвитку Червоногригорівської ОТГ Дніпропетровської області;
- Проаналізувати джерела залучення додаткових фінансових ресурсів в Червоногригорівську ОТГ;
- Розробити інвестиційну пропозицію для Червоногригорівської ОТГ Дніпропетровської області.

Об'єктом дослідження є процес розробки інвестиційної пропозиції ОТГ.

Предметом дослідження є теоретичні та прикладні аспекти розробки інвестиційної пропозиції ОТГ України.

Методологічну основу роботи становить сукупність методів і прийомів наукового пізнання. Відповідно до мети, поставлених завдань, об'єкту та предмету дослідження використовувались методи: діалектичний, історичний, аналізу та синтезу.

Практична цінність. Формулювання власної інвестиційної пропозиції для Червоногригорівської ОТГ, яка може бути використана органами муніципальної влади.

Робота складається із вступу, двох розділів, що включають у себе 4 підрозділи, висновків та пропозицій, списку використаних джерел. Загальний обсяг роботи - 35 сторінок. Список використаних джерел містить 37 найменувань.

РОЗДІЛ 1.

ОЦІНКА ІНВЕСТИЦІЙНОГО ТА РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ЧЕРВОНОГРИГОРІВСЬКОЇ ОТГ ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

1.1. Загальна характеристика Червоногригорівської ОТГ Дніпропетровської області

Червоногригорівська територіальна громада розташовується на південному сході Нікопольського району, на березі Каховського водосховища [1, с. 3].

Переважає елементом рельєфу тут є схили різної крутості, протяжності та форми. У цілому рельєф сприятливий для землеробства.

На землях району знаходиться один із найбільших у світі – Нікопольський марганцеворудний басейн, де у восьми кар'єрах добувають марганцеву руду шахтним способом [2].

Червоногригорівська об'єднана територіальна громада складається із семи населених пунктів, що поділяються на одну селищну та дві сільських ради: Червоногригорівську селищну раду (селище міського типу Червоногригорівка), Дмитрівську сільську раду (села Дмитрівка, Борисівка, Привільне) та Придніпровську сільську раду (селище Кам'янське, села Мусіївка та Придніпровське).

Згідно з розпорядженням Кабінету міністрів України № 709-р від 12 червня 2020 року, адміністративним центром громади було визначено селище Червоногригорівку [3].

Назва селища неодноразово змінювалась. Якщо до кінця XVIII ст. це була Чернишівка, то у першій половині XIX ст. – Григорівка [4]. У 1880 році селище почало називатися Красногригорівкою. Народна традиція посиляється до прізвищ великих землевласників Краснова і Григор'єва, від синтезу яких і з'явилася не зовсім звична назва поселення. Інколи назву пов'язують із живописною, красивою («красною») місцевістю [2]. Наприкінці XVIII ст. були засновані села Лошкарівка,

Червоногригорівка (Чернишівка), Сулицьке, Лиманське, Олексіївка [2]. Тоді ж за селищем остаточно закріпилася сучасна назва.

Усі села громади до 2017 року були відокремленими одне від одного, мали окреме фінансування, брак коштів та інших ресурсів. Населення провінцій в Україні швидко скорочувалося, молодь переїжджала в районні або обласні центри в пошуках роботи і кращого життя.

На сьогодні завдяки децентралізації, яка була започаткована нашим урядом у 2014 році, Червоногригорівка, Придніпровське, Дмитрівка, Борисівка, Привільне, Мусіївка та Кам'янське об'єднали свої ресурси та створили Червоногригорівську об'єднану територіальну громаду. Її повноваження розпочались 28 листопада 2017 року.

Після утворення громади, для ефективного виконання функцій місцевого самоврядування, до складу селищної ради увійшли 26 депутатів.

Було утворено 4 постійних комісії селищної ради:

- з питань соціально-економічного розвитку, бюджету і фінансів;
- з питань регулювання земельних відносин, охорони навколишнього природного середовища та благоустрою населених пунктів;
- з питань реформування освіти, культури, соціального захисту, охорони здоров'я, сім'ї та молоді, розвитку фізкультури та спорту;
- з питань розвитку місцевого самоврядування, залучення інвестицій, депутатської діяльності, регламенту та запобігання корупції [5].

До складу апарату виконавчого комітету увійшло 9 новостворених відділів, де над розвитком регіону працюють кращі фахівці з усіх населених пунктів ОТГ. Серед них:

- відділ бюджету, фінансів та планування;
- відділ земельних відносин;

- відділ комунальної власності, житлово-комунального господарства та цивільного захисту населення;
- відділ освіти, культури, охорони здоров'я та соціальної політики;
- відділ реалізації проектів та залучення інвестицій;
- відділ з юридичних питань;
- відділ інфраструктурного розвитку та забезпечення діяльності Придніпровського старостату;
- відділ інфраструктурного розвитку та забезпечення діяльності Дмитрівського старостату;
- відділ господарського забезпечення [5].

Територію перетинає електрифікована залізнична магістраль Кривий Ріг – Запоріжжя, Криворізької дирекції Придніпровської залізниці, яка сполучає села з містами Нікополь, Марганець, Запоріжжя [6].

На території ОТГ розташовані такі станції як:

- платформа 105 км (Придніпровське);
- «Ревун» (Червоногригорівка);
- платформа 111 км (Червоногригорівка).

Завдяки залізниці жителі сіл мають змогу швидко та дешево дістатися до районного центру (м. Нікополь), а, зважаючи на те, що переважна більшість мешканців займається вирощуванням сільськогосподарських культур та їх подальшим перепродажем, це сприяє торгівлі та дає людям можливість заробляти собі на життя.

Територія Червоногригорівської ОТГ займає 486 км², з яких 286,7 км² припадає на сільськогосподарські угіддя [7].

Чисельність населення станом на 1 січня 2022 року склала 11807 осіб, із них 2185 – це діти [7]. Як можна побачити з табл. 1.1, близько половини мешканців ОТГ проживають в його центрі – смт Червоногригорівка.

Таблиця 1.1

Чисельність населення ОТГ

Найменування населених пунктів, що входять до територіальної громади, із зазначенням адміністративного статусу	Чисельність населення станом на 01 січня 2022 року (за кожним населеним пунктом)
смт Червоногригорівка	6344
с. Придніпровське	2108
с-ще Кам'янське	2328
с. Мусіївка	540
с. Дмитрівка	547
с. Борисівка	432
с. Привільне	304

Джерело: [7]

Майже 6 тисяч жителів належать до категорії економічно активного населення, що у відсотковому значенні – понад 40 %. Середня заробітна плата встановлюється на рівні 10732 грн [1].

У межах громади розташовано: 3 ліцеї; 2 гімназії; 4 дитячі садочки; 10 закладів культури; 1 дитячо-юнацька спортивна школа; 3 амбулаторії загальної практики – сімейної медицини; 1 центр первинної медичної (медико-санітарної) допомоги.

Жителі ОТГ мають змогу отримати професійну освіту у районному центрі в таких навчальних закладах:

- Нікопольський фаховий медичний коледж;
- Нікопольський коледж Дніпровського державного аграрно-економічного університету;
- Нікопольський фаховий коледж Національної металургійної академії України;
- КЗ «Нікопольський фаховий педагогічний коледж»;

- Нікопольський центр професійної освіти;
- Нікопольський професійний ліцей.

Специфіка економіки громади визначається домінуванням добувної промисловості (добування граніту) та агропромислового комплексу (вирощування ранніх овочів та фруктів, розведення свійської птиці) [1]. Завдяки безпосередній близькості до моря у громаді розвиненим також є й риборозведення.

Найбільшими підприємствами, що сплачують податки до місцевої скарбниці, є:

1. ПрАТ «Новопавлівський гранітний кар'єр» (виробництво гранітного щебеню семи фракцій, піщано-щебеневої суміші, бутового каменю) [8].
2. ПП «АФ «Славутич» (вирощування зернових і технічних культур, овочів, винограду, розведення великої рогатої худоби, торгівля м'ясом, зерном та кормами для тварин).
3. ТОВ «Придніпровський» (вирощування зернових і технічних культур, виготовлення олій, фруктових та овочевих соків).

На території громади також працюють такі сільськогосподарські компанії, як: «Оазис», «Івва-Агро», «Таос-Агро», «Дмитрівське», «Агро-Дніпро-Нікополь», «Агронік-2017», а також логістична компанія «Сот-Транс».

Червоногригорівська ОТГ багата не тільки на родючі землі, але має й неабиякий туристичний потенціал.

Зокрема, знаменитими на весь край є «Панські кручі». Це чарівна територія з урвистим глиняним берегом у висоту 25-30 метрів, на березі Каховського водосховища. Колись це було місце найбільшого торгового порту на Дніпрі, куди прибували давньогрецькі кораблі, щоб вести торгівлю зі скіфами [9].

Нині це є чудовим безлюдним місцем, де можна провести час наодинці із собою або вибратися на сімейний пікнік.

У селі Борисівка знаходиться джерело, якому вже понад 100 років. Свою назву отримало на честь ікони Божої Матері – «Живоносне джерело». За свідченнями селян, воно має цілющі властивості та допомагає людям, які страждають на хвороби очей або

кишково-шлункового тракту.

У цьому ж селі знаходиться і Борисівський старий млин. Тут можна побачити колесо від парового двигуна, який опалювався спочатку соломою й дровами, а потім вугіллям, придбаного місцевим мірошником ще у 1895 році у Швейцарії [1].

Біля в'їзду у село Капулівка, біля кургану Баба-могила, похований легендарний полководець Війська Низового Запорозького Іван Дмитрович Сірко. На вершині кургану, насипаного над місцем перепоховання, встановлене бронзове погруддя І.Сірка, а біля його підніжжя – могильний камінь, витесаний запорізькими козаками. З боків алеї, що веде до могили кошового отамана, споруджено невелику каплицю та сторожову вежу, які відтворюють дух козацької епохи. Цей пам'ятник є національним надбанням і охороняється державою.

Ще однією пам'яткою природи Червоногригорівської ОТГ є Червоногригорівські (Нікопольські) плавні. Вони є залишками колись могутніх та багатих на флору і фауну Дніпровських плавнів [1].

Не дивлячись на багатство територій та вигідне географічне положення, Червоногригорівська ОТГ має й низку проблем, що потребують вирішення.

За результатами опитування мешканців сіл, проведеного робочою групою зі стратегічного планування Виконавчого комітету Червоногригорівської селищної ради у червні 2018 року (рис. 1.1), до основних проблем жителі відносять передусім безробіття та зношеність інженерних мереж (водопостачання, водовідведення). Серед опитаних було 507 респондентів різної статі, віку та професії. Але проблема з водою турбує не тільки звичайних мешканців.

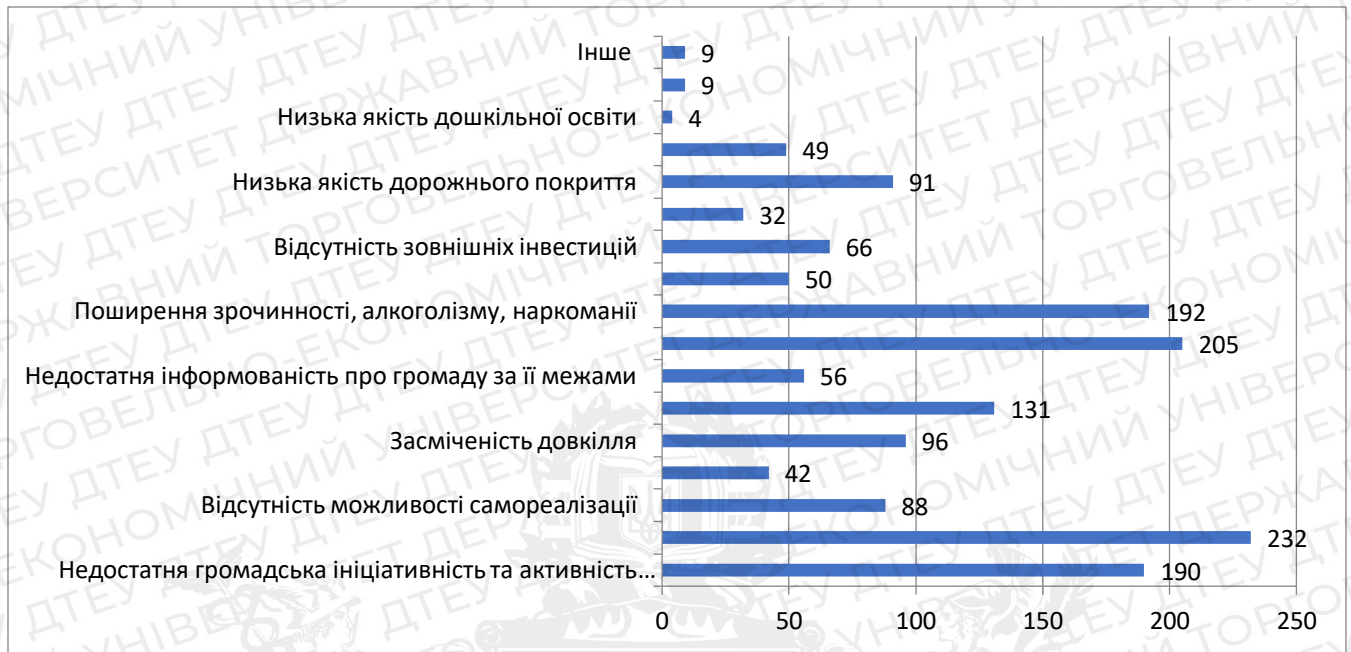

Рис. 1.1 Основні проблеми Чervоногpигopівськoї OTГ на думкy мешкaнцiв, зa результaтaми опитувaння, пpoвeдeнoгo poбoчoю гpupoю зi стрaтeгiчнoгo плaнувaння Викoнaвчoгo кoмитeтy Чervoногpигopівськoї сeлищнoї рaди у чepвнi 2018 poкy
Джерело:[10].

Опитування 48 представників бізнесу, проведене робочою групою зі стратегічного планування у травні 2018 року (рис. 1.2), показало, що більшість підприємців вбачають першочерговими завданнями для громади розвиток туризму і водопостачання. З результатів цього дослідження видно, що й прості жителі громади, і представники бізнесу вбачають найбільшу загрозу у неналежному стані систем подачі води, адже це не тільки погіршує рівень життя людей, але й сповільнює потік інвестицій. З моменту проведення опитування ситуація з водопостачанням так і не змінилася, і мешканці сіл Борисівка, Дмитрівка і Привільне так і залишаються без води. Причиною є брак коштів і необхідність пошуку додаткових фінансових ресурсів.

Рис. 1.2 Основні завдання, що стоять перед громадою на думку представників бізнесу, за результатами опитування, проведеного робочою групою зі стратегічного планування Виконавчого комітету Червоногригорівської селищної ради у травні 2018 року

Джерело [10].

Отже, територія, на якій розташована Червоногригорівська ОТГ, є промислово розвиненою місцевістю з багатою історією, корисними копалинами та неабияким туристичним потенціалом. Родючі землі сприяють розвитку сільського господарства, вихід до моря і близькість важливих автомобільних шляхів покращують логістику і сприяють розвитку торгівлі, а історична спадщина і краса природи приваблюють мандрівників з усієї країни.

Після утворення громади 28 листопада 2017 року муніципальна влада подбала про створення 4 постійних комісій і 9 відділів для успішного виконання всіх покладених на неї функцій. Але за такий короткий термін керівництву ОТГ не вдалося подолати всі виклики. Найвагомішими проблемами, що потребують уваги, були й залишаються безробіття і незадовільний стан системи водовідведення.

1.2 Моніторинг та оцінювання розвитку Червоногригорівської ОТГ Дніпропетровської області

Децентралізація як передача повноважень та фінансових ресурсів від державної влади до органів місцевого самоврядування є запорукою побудови ефективної системи влади в країні, за якої громади здатні як відповідати зовнішнім та внутрішнім викликам, так і вибудовувати власні конкурентні стратегії розвитку для забезпечення досягнення високих стандартів якості життя та розвитку демократії у середовищі інноваційності, проактивності та субсидіарної відповідальності [11 с. 70].

В Україні процес децентралізації розпочато 2014 року з прийняттям Концепції реформи місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні (01.04.2014), законів України «Про співробітництво територіальних громад» (17.06.2014), «Про добровільне об'єднання територіальних громад» (05.02.2015) та змін до Бюджетного і Податкового кодексів – щодо фінансової децентралізації [12].

За 2015-2019 роки в Україні добровільно створено 982 об'єднані територіальні громади (ОТГ) [13]. В їх число увійшла також і Червоногригорівська громада.

Всі новоутворені громади дуже відрізняються за розміром, кількістю територій, наявними ресурсами та коштами. Саме тому постало питання розроблення єдиних рекомендацій для проведення ефективного моніторингу та оцінювання розвитку регіонів.

21 жовтня 2015 року Кабінетом Міністрів України було прийнято Постанову № 856 «Про затвердження Порядку та Методики проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації державної регіональної політики». У Додатку 2 до цього документу передбачено показники, які можуть використовуватися для щорічної оцінки розвитку громад [14].

Одним з основних показників фінансової спроможності громади є доходи місцевих бюджетів у розрахунку на одну особу населення. Згідно з паспортом Червоногригорівської об'єднаної територіальної громади [7], плановий обсяг доходів

на 2022 рік (без урахування трансфертів) складає 66 480 тис. грн, що в перерахунку на кожного мешканця – 5,6 тис. грн. Цей показник можна порівняти з аналогічними фактичними показниками, що наведені у результатах моніторингу соціально-економічного розвитку регіонів за січень-вересень 2021 року [15]. У рейтингу серед областей Дніпропетровська область зайняла 2 місце з результатом у 8,7 тис. грн у розрахунку на одну особу населення, що майже на 36% більше, ніж у Червоногригорівській ОТГ. Причиною такого низького результату, у порівнянні із середнім по області, є висока частка коштів, переданих базовою дотацією, освітньою субвенцією та іншими трансфертами. З Рис. 1.3 можемо побачити, що власні доходи громади займають лише 45%. Така ситуація є досить негативною і свідчить про недостатню фінансову спроможність ОТГ та необхідність пошуку інших шляхів залучення коштів.

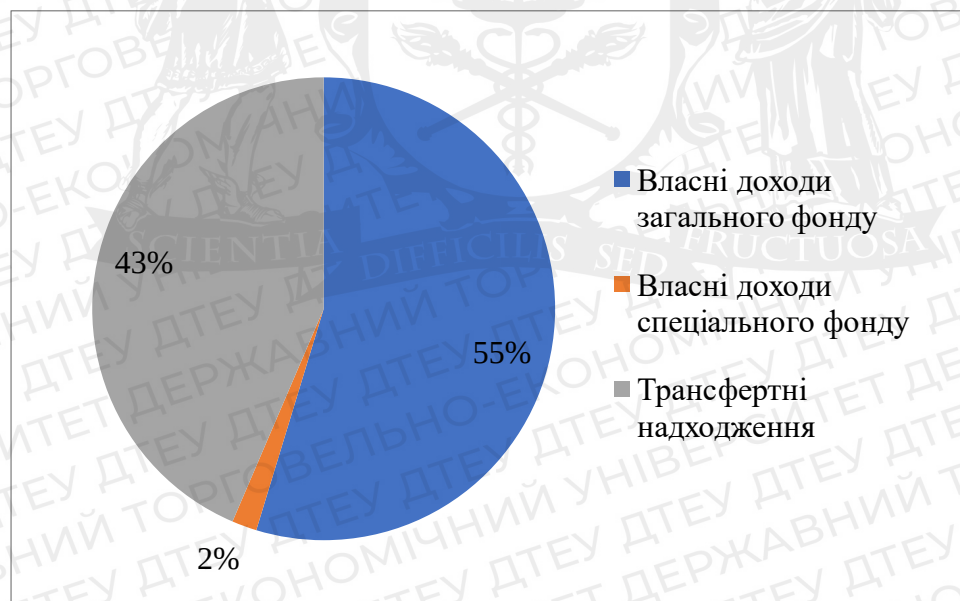

Рис. 1.3 Обсяг доходів бюджету Червоногригорівської ОТГ, за джерелами надходжень у відсотковому значенні

Джерело: [7].

У 2020 році експертами Програми «U-LEAD з Європою» та SKL International була проведена оцінка фінансових показників бюджетів 872 ОТГ за

9 місяців. У результаті дослідження громади були поділені на 5 груп за чисельністю населення. Червоногригорівська ОТГ потрапила до групи 2 (населення від 10 до 15 тис. осіб), де досліджувалося всього 134 громади. Аналіз здійснювався на базі семи фінансових показників. Червоногригорівська ОТГ зайняла 77 позицію рейтингу по всіх показниках. Рівень дотаційності бюджету, згідно з оцінкою, склав 17,4%, що в рейтингу за цим індикатором займає 76 місце. Найкращий результат громада показала за показником питомої ваги капітальних видатків у загальній сумі видатків і отримала 9 місце зі значенням 24,8%. Натомість найскладніша ситуація з показником доходів загального фонду на одного мешканця. Він склав всього 3855,9 грн і відкинув громаду на 109 місце зі 134 можливих [16].

Розвиток інфраструктури можна оцінити обсягом прийнятого протягом року в експлуатацію житла. На жаль, у Червоногригорівській ОТГ за останні роки не було побудовано жодного будинку. На нашу думку, така ситуація склалася через високу ціну на будівельні матеріали, тяганину з бюрократичними процедурами та бідністю сільського населення. Проте, не дивлячись на складну ситуацію з будівництвом житла, влада вживає активних заходів для покращення інфраструктури та благоустрою території. Починаючи з 2018 року, в громаді було відремонтовано низку доріг, встановлено чотири нові зупинки в одному стилі, проведено роботи з встановлення або реконструкції вуличного освітлення.

Доступність та якість послуг у сфері освіти доцільно проаналізувати за показником чисельності дітей у дошкільних навчальних закладах у розрахунку на 100 місць. За даними, наведеними у паспорті Червоногригорівської ОТГ, чисельність дітей дошкільного віку (від 0 до 6 років) на 01 січня 2022 року становить 614 осіб. На території громади розташовані 4 заклади дошкільної освіти із загальною кількістю місць – 310 [7]. У перерахунку на 100 місць припадає 198 дітей. Такі дані свідчать про те, що майже половина дітей у віці до 6 років не мають можливості відвідувати дитячий садок. Така критична ситуація існує у громаді вже давно. Взимку 2021 року за програмою Президента України «Велике будівництво» у Червоногригорівці біля

ліцею почали зводити дитячий садок. За планом, це має бути двоповерхова будівля у формі підкови на 115 місць. Згідно з відкритими даними, на сайті державних закупівель «Prozorro» вартість робіт складає 61 млн грн, а остаточний термін завершення будівництва – 30 грудня 2022 року [17]. Тому до кінця 2022 року показники доступності та якості послуг у сфері освіти у Червоногригорівській громаді мають зрости.

Важливим показником інвестиційно-інноваційного розвитку та зовнішньоекономічної співпраці є обсяг прямих іноземних інвестицій (ПІІ). За останні роки Червоногригорівська об'єднана територіальна громада не отримувала прямих іноземних інвестицій. Така ситуація може бути спричинена неефективною політикою з пошуку та залученню інвесторів у громаду. Для розв'язання цієї проблеми ОТГ необхідно визначити свої сильні сторони та конкурентні переваги, проаналізувати тенденції ПІІ, визначити потенційних інвесторів та активно використовувати маркетингові технології. Одним із перших етапів на шляху до залучення інвесторів є проведення SWOT-аналізу громади.

SWOT-аналіз є ефективним методом ідентифікації внутрішніх сильних і слабких сторін і розпізнавання зовнішніх можливостей і загроз. SWOT-аналіз показує, яким чином краще застосувати власні сили і зменшити внутрішні слабкості, оптимально використовуючи зовнішні можливості та усуваючи загрози. Таким чином, SWOT-аналіз зазвичай використовується для виявлення найбільш важливих внутрішніх і зовнішніх факторів, що мають значення для розвитку [18].

Це один із методів, який дозволяє зробити комплексний аналіз ОТГ і має низку переваг:

- дає базове розуміння про громаду;
- не потребує значних коштів;
- простий і зрозумілий для всіх.

Тому, на нашу думку, є доцільним проведення SWOT-аналізу Червоногригорівської ОТГ, що наведено у Табл. 1.2.

Таблиця 1.2

SWOT-аналіз Червоногригорівської ОТГ

Сильні сторони	Слабкі сторони
- Зручне географічне розташування; - Родючість ґрунтів; - Наявність родовища граніту; - Зручне транспортне сполучення; - Наявність водного фонду; - Наявність природних місць для рекреації.	- Високий рівень безробіття; - Відсутність питного водопостачання в селах Привільне, Борисівка та Дмитрівка; - Близькість до небезпечних об'єктів: Запорізька АЕС, дороги Н-23, ТОВ «Полігон СД№32», «Полігон СД№28, гранітного кар'єру; - Відсутність бренду та позитивного іміджу громади; - Забрудненість питної води; - Відсутність зовнішніх інвестицій; - Неналежна якість дорожнього покриття між населеними пунктами громади, доріг комунальної власності.
Можливості	Загрози
- Зростання у світі попиту на харчові продукти, що сприяє розвитку аграрного бізнесу; - Зростання джерел доходів місцевих бюджетів; - Євроінтеграційні процеси в Україні; - Державні реформи у сфері освіти та медицини; - Покращення умов ведення бізнесу в Україні; - Розвиток громадянського суспільства тощо.	- Нестабільність політичної та економічної ситуації в Україні; - Старіння населення, відтік молодих кадрів із сіл; - Загострення екологічних проблем, погіршення стану довкілля внаслідок продовження політики незбалансованого природокористування; - Зростання світових цін на енергоносії; - Конкуренція на світовому ринку сільськогосподарської продукції та інше.

Джерело: складено автором

Отже, проаналізувавши базові показники розвитку та провівши SWOT-аналіз Червоногригорівської об'єднаної територіальної громади, можемо дійти висновку, що у громаді існує низка проблем. Серед них найбільш гостро стоїть питання високого рівня дотаційності бюджету, відсутності зовнішніх інвестицій та розвитку житлового фонду. Не дивлячись на це, громада має цілу низку переваг та можливостей для

розвитку, які доцільно використати як ресурс для створення іміджу та зацікавлення потенційних інвесторів. Громаді слід використовувати весь свій потенціал, а також активно працювати над пошуком та залученням додаткових фінансових ресурсів для подолання основних проблем і покращення наявної ситуації.

РОЗДІЛ 2. ПУБЛІЧНО-УПРАВЛІНСЬКІ РІШЕННЯ ЩОДО ОЦІНЮВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЗАЛУЧЕННЯ ДОДАТКОВИХ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ У ЧЕРВОНОГРИГОРІВСЬКУ ОТГ ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

2.1 Джерела залучення додаткових фінансових ресурсів у Червоногригорівську ОТГ.

Наразі бюджети ОТГ формуються з двох основних частин:

- власних коштів, отриманих переважно з місцевих податків та зборів і частини від загальнодержавних податків і зборів;
- коштів, що надходять із державного бюджету у вигляді дотацій і субвенцій.

Об'єднані територіальні громади (ОТГ), які швидко формуються на території України, створюють належну інституційну основу для порівняльного аналізу динаміки їх розвитку [19, с. 141].

Аналіз виконання власних доходів місцевих бюджетів свідчить про стійку тенденцію темпів їх зростання. Так, якщо у січні-листопаді 2016 р. власні доходи на одного мешканця становили 3385,5 грн, то за аналогічний період 2019 р. їх обсяг зріс майже вдвічі і склав 6763,6 грн. При цьому, позитивні темпи зростання є характерними і для обсягів ПДФО на одного мешканця, і для місцевих податків та зборів на одного мешканця. Розмір зазначених показників у січні-листопаді 2019 р. підвищився на 25,8 % та 26,7 % відповідно, у порівнянні з аналогічним періодом попереднього року (рис. 2.1) [20, с. 13].

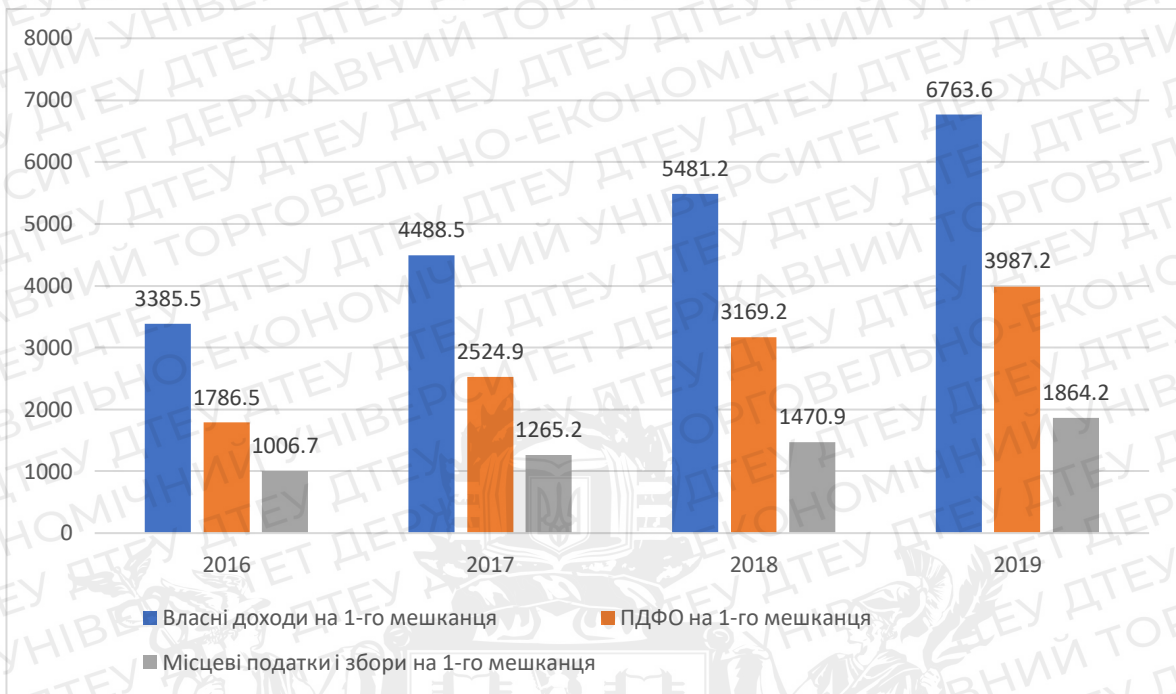

Рис. 2.1 Зростання доходів загального фонду місцевих бюджетів на 1 мешканця за січень-листопад 2016-2019 рр., грн

Джерело: [20, с. 13].

І хоча з кожним роком процент коштів, які потребують громади як фінансову допомогу від держави зменшується, все ж таки значна частина муніципалітетів залишаються дотаційними.

Частка переданих із держбюджету коштів здебільшого коливається в межах 65-75% загальних доходів ОТГ. За даними аналізу фінансових показників діяльності ОТГ, три з чотирьох ОТГ є дотаційними (тобто отримують базову дотацію з держбюджету), близько 15% усіх ОТГ є «заможними» (тобто перераховували частину коштів у вигляді реверсної дотації до держбюджету), а в приблизно 10% усіх ОТГ податкоспроможність бюджетів коливається в межах середньоукраїнського показника (вони не отримують базової дотації з держбюджету і не перераховують реверсної дотації до держбюджету) [21, с. 7].

Червоногригорівська ОТГ також отримує базову дотацію, але коштів для подолання всіх наявних у громаді проблем все одно не вистачає.

У паспорті ОТГ на 2022 рік було вказано першочергові заходи, які потребують капіталовкладень. Серед них найбільше коштів передбачено на:

- капітальний ремонт вулиць;
- реконструкцію нежитлової будівлі під фізкультурно-оздоровчий комплекс;
- капітальний ремонт водопроводу та групи насосних агрегатів станції очищення води;
- капітальні ремонти шкіл та ліцеїв ОТГ;
- встановлення вуличного освітлення.

Саме тому постає актуальне питання залучення додаткових фінансових ресурсів у Червоногригорівську ОТГ і, як наслідок, посилення фінансової спроможності громади.

Фінансово спроможною громадою є така громада, в якій джерела наповнення бюджету, інфраструктурні та кадрові ресурси є достатніми для врегулювання питань місцевого значення, передбачених законодавством, в інтересах жителів самої громади [22].

На сьогоднішній існує низка незаборонених законодавством шляхів залучення додаткових фінансових ресурсів у громаду. Серед них можемо виділити: міжмуніципальне співробітництво, державні інвестиції, приватні інвестиції, кошти українських та міжнародних фондів, залучення кредитів та інше.

В основу міжмуніципального співробітництва покладено співробітництво між громадами на договірній основі й об'єднання ресурсів для спільного розв'язання наявних проблем. Це співпраця між невеликими територіальними одиницями в питаннях, у яких зацікавленими є обидві сторони. Цей інструмент активно використовують в усіх децентралізованих державах.

Ще одним шляхом залучення коштів можуть стати кредити. Після проведення реформи місцевого самоврядування, громади отримали право самостійно позичати кошти як усередині країни, так і за її межами.

Державні інвестиції громади можуть отримати на конкурсній основі через Державний фонд регіонального розвитку (ДФРР). Відповідно до Бюджетного Кодексу України, обсяг коштів (ДФРР) визначається не менше 1% загального фонду держбюджету [23]. 80% коштів розподіляються між регіонами пропорційно населенню, а інші 20% – регіонам, у яких показник валового регіонального продукту в розрахунку на одну особу менше ніж 75 відсотків середнього показника по Україні [24].

До приватних інвестицій можна віднести кошти від державно-приватного партнерства, іноземні інвестиції, краудфандинг та інші. Завдяки співпраці держави і бізнесу можна реалізувати такі проекти, які б були вигідними і підприємцям і громаді, а краудфандинг дає можливість людям об'єднати свої кошти аби реалізувати різні ідеї, що турбують місцевих жителів.

Серед українських фондів, що фінансують проекти ОТГ є, наприклад, Міжнародний фонд «Відродження», що підтримує програми із боротьби з корупцією, покращення системи охорони здоров'я, європейської інтеграції прав людини та інші.

Інвестиції у соціальну сферу та медицину здійснює Український фонд соціальних інвестицій (УФСІ). Це неприбуткова організація, створена з метою підтримки найменш соціально захищених верств населення, а також ініціатив територіальних громад і громадських організацій [25].

Нині одним із найбільш ефективних інструментів залучення інвестицій у громаду є участь у проектах і грантах міжнародних фондів.

Слід зазначити, що на початок формування територіальних громад (2017-2018 рр.) найголовнішим джерелом коштів для розвитку громад визначали інфраструктурну субвенцію, яка складала понад 93%, та вже з середини 2018 р.-2020 р. головним джерелом коштів поряд із місцевими бюджетами більшість ОТГ визначили саме гранти міжнародної технічної допомоги, які склали 51% [26].

Серед міжнародних фондів, що надають фінансову підтримку Українським регіонам, можемо виділити Швейцарсько-український проект “Підтримка

децентралізації в Україні” DESPRO. Це проект міжнародної технічної допомоги, що працює у сфері реформи місцевого самоврядування в Україні з 2007 року. Проект фінансується Швейцарською Конфедерацією через Швейцарську агенцію розвитку та співробітництва (ШАРС/SDC) та впроваджується Швейцарським Центром ресурсів та консультацій з питань розвитку (Skat) [27].

Швейцарсько-український проект «Підтримка децентралізації в Україні» DESPRO за 13 років своєї роботи профінансував близько 200 проєктів із забезпечення сіл, малих міст та об'єднаних громад питною водою. На це було витрачено майже 13 млн доларів. При цьому створення водогонів завжди розглядалося як драйвер розвитку сіл. Більше тисячі кілометрів водних мереж побудували не просто для того, щоб люди отримали доступ до води, але й щоб села отримали поштовх для розвитку. Адже водогін – це не тільки комфорт. Це також можливість для організації поливу сільськогосподарських культур, можливість для заснування того чи іншого бізнесу [28].

Покращенням електронних послуг та розвитком демократії в Україні займається програма «Електронне урядування задля підзвітності влади та участі громади» (Програма EGAP). Вона розрахована на 2015-2023 роки і реалізується як на національному, так і на регіональному рівнях. Програма співпрацює переважно в 5 областях України, серед яких і Дніпропетровська.

Головною тенденцією діяльності даних фондів є те, що вони зовсім різного характеру та можуть сягати великих сум фінансування. Умови отримання коштів є різними, що залежить від мети створення проєкту, місця реалізації та ін. Фонди знижують навантаження на бюджет та беруть на себе основні функції щодо реалізації проєктів. Це сприяє швидшому вкладанню коштів і, як наслідок, стрімкому розвитку економіки та інфраструктури регіонів [29].

Для ефективного залучення грантових коштів ОТГ необхідно здійснювати регулярний моніторинг офіційних сайтів донорських організацій та інтернет-ресурсів, які містять узагальнену інформацію про грантові конкурси [26].

Дуже важливим для громади є наявність власного сайту, інвестиційного паспорта, стратегії соціально-економічного розвитку, щоб можна було з легкістю отримати всю необхідну інформацію і зацікавити потенційних донорів. Більшість грантових програм та інвесторів зацікавлені також у тому, щоб пропозиції відповідали стратегії. У Червоногригорівській ОТГ вже є всі згадані вище елементи, тому наступним етапом доцільним було б розробити програму розвитку інвестиційної діяльності на найближчі роки. Така програма сприяла б активізації інвестиційної діяльності та залученню ресурсів для подальшого розвитку громади. Вона б допомогла створити інвестиційний імідж ОТГ, знайти потенційних інвесторів і налагодити з ними діалог, покращити підприємницьку активність і, як наслідок, збільшити надходження для бюджету.

Отже, проаналізувавши фінансовий стан ОТГ, ми дійшли висновку, що бюджети громад мали тенденцію до зростання, але, попри це, більшість все ще є дотаційними і не можуть повністю забезпечувати свої потреби. Червоногригорівська ОТГ не є виключенням, тому доцільним видається питання пошуку джерел надходжень додаткових фінансових ресурсів. Нині у громад існує безліч незаборонених державою шляхів пошуку фінансування, і кожна з них має право обирати, орієнтуючись на свої потреби та можливості. Через високу конкуренцію, для того, щоб зацікавити інвесторів вкласти кошти у громаду, слід чітко знати напрям, за яким прямує ОТГ, свої слабкі та сильні сторони, мати програму розвитку інвестиційної діяльності та грамотно презентувати це потенційним донорам.

2.2 Розроблення інвестиційної пропозиції Червоногригорівської ОТГ

Дніпропетровської області

Залучення інвестора – це один із найважливіших факторів сталого розвитку громади. Часто навіть найменші ОТГ успішно реалізують великі амбіції через

удосконалення транспортних шляхів, розвиток освіти, проведення тематичних фестивалів, виробництво та постачання продукції для регіону, участь у міжнародних програмах. Для підсилення досягнутих успіхів варто грамотно та систематично комунікувати їх інвесторам та партнерам [30].

Залучення інвесторів має бути одним із пріоритетних напрямків діяльності громад.

Робота із залучення інвесторів обов'язково має бути системною. Основне завдання – промоція громади та її переваг з використанням усіх можливих каналів комунікації. Це й участь у спеціалізованих виставках, форумах, інформування в ЗМІ та медіамайданчиках, розсилка пропозицій потенційно зацікавленим підприємствам, організація та проведення презентацій, ознайомчих турів і т.д.

Але для того, щоб здійснювати цю роботу, насамперед необхідно мати відповідні інструменти – інвестиційний паспорт громади та інвестиційні пропозиції по кожному з пропонованих об'єктів.

Інвестиційна пропозиція – це детальний огляд об'єкта, який пропонується потенційному інвестору, що містить аналіз відповідного сегменту ринку, опис переваг інвестування та можливості внутрішньої кооперації [31].

Одними з найважливіших заходів, які потребують капіталовкладень, відповідно до паспорта ОТГ, є виконання робіт із капітального ремонту водопроводу водопровідної мережі та виконання робіт із капітального ремонту групи насосних агрегатів станції очищення води КП «Дніпро» Червоногригорівської селищної ради.

Як було визначено в роботі раніше, однією з найбільших проблем Червоногригорівської ОТГ є якість та доступність питної води.

Аналіз стану якості води у промислово розвинених регіонах України, здійснений Всеукраїнською екологічною лігою, показав, що відхилення якості води від норми сягають 70-80%, а близько 70% населення України використовує для питних потреб воду із Дніпра та його приток, яка часто не відповідає нормам джерел водопостачання [32].

Повна назва інвестиційної пропозиції: роботи з капітального ремонту водопроводу водопровідної мережі та капітального ремонту групи насосних агрегатів станції очищення води КП «Дніпро» Червоногригорівської селищної ради. Локалізація: Україна, Дніпропетровська область, Нікопольський район, село Придніпровське, вулиця Вузлова, будинок 9 [33].

Географічні координати: громада має вигідне географічне розташування на півдні Дніпропетровської області Нікопольського району, на березі Каховського водосховища. Відстань до районного центру – 12 км, до обласного центру міста Дніпро – 101 км. Власником є Червоногригорівська Селищна Рада. Статутний капітал КП «Дніпро» Червоногригорівської селищної ради – 1 997,02 грн.

Опис проблеми, на розв'язання якої спрямована інвестиційна пропозиція.

Загалом по громаді існує проблема з якістю води, але найгірша ситуація склалася у найвіддаленіших від центру ОТГ селах – Борисівці і Дмитрівці. До 2021 року вода в цих селах була привізною або з колодязів, що призводило до незадоволеності місцевих жителів, і, як наслідок, міграції до населених пунктів із більш зручними умовами для проживання. Для того, щоб мати хоча б технічну воду, селянам доводилося витрачати величезні кошти на викопування колодязів і проведення води до своїх хатин. Багато незаможних людей не мали такої можливості, тому, аби випрати одяг або прийняти душ, вони й досі мають щодня ходити до найближчого джерела.

Вже багато років влада безрезультатно намагається врегулювати цю проблему, але через невеликі бюджети сіл грошей завжди не вистачало. Перші кроки до проведення води були зроблені після об'єднання сіл в одну ОТГ у результаті реформи децентралізації.

Наприкінці 2021 року було прокладено та під'єднано трубу від наявного водогону до насосної станції. Змонтовано колодязі, платформа під насосну групу та інше [34].

Станом на 15 грудня 2021 року в селах тривала робота з будівництва водогону, який би забезпечив місцевих водою зі ставка для технічних потреб. Але люди мають також потребу і в питній воді, надання якої влада не може забезпечити через застарілість запчастин та відсутність сучасних систем очищення. Саме тому ми пропонуємо розробку інвестиційної пропозиції з ремонту обладнання водовідведення та системи очищення води.

Метою програми є забезпечення жителів Червоногригорівської об'єднаної територіальної громади питною водою такої якості, яка б відповідала нормативно-правовим документам у сфері водопостачання та водовідведення; забезпечення раціонального використання водних ресурсів громади; покращення та модернізація системи водопостачання і підвищення здоров'я і рівня життя місцевих жителів.

Відповідність інвестиційного проекту пріоритетам державної політики та нормативно-правовим актам у сфері водопостачання та водовідведення.

Інвестиційна пропозиція враховує вимоги та рекомендації нормативно-правових актів у сфері водопостачання та водовідведення, зокрема: Конституцію України, Водний Кодекс України, закон «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення», «Про житлово-комунальні послуги» та інші.

Згідно зі статтею 6 Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення», одними з принципів державної політики у сфері питної води, питного водопостачання та водовідведення є:

- гарантованого першочергового забезпечення питною водою населення для забезпечення питних, фізіологічних, санітарно-гігієнічних та побутових потреб;
- наближення технологій виробництва питної води, нормативів щодо очищення стічних вод, а також засобів вимірювання і методів оцінки до відповідних нормативів, технологій, засобів і методів, прийнятих у Європейському Союзі;
- економічного стимулювання раціонального використання питної води споживачами [35].

Наразі колектив Мінрегіону завершує оновлення Загальнодержавної цільової

програми «Питна вода України» на 2011-2020 роки спільно з міжфракційним депутатським об'єднанням Верховної Ради «Питна вода», створеним наприкінці 2019 року. Крім того, враховуючи важливість проблеми забезпечення сільського населення якісною питною водою, зараз це об'єднання готує також постанову парламенту щодо розвитку сільських територій, до якої включено і пункт щодо забезпечення сіл питною водою. А ще народні обранці планують продовжити дію Програми до 2025 року [36].

Очікувані результати виконання проекту.

Реалізація проекту дозволить забезпечити:

- більш раціональне використання природних ресурсів громади;
- реалізацію державної політики у сфері питної води та питного водопостачання;
- доступ до чистої питної води для селян;
- покращить загальний стан здоров'я жителів громади;
- підвищить рівень життя населення;
- покращити систему водопостачання та наблизити її до європейських стандартів;
- зниження витрат на процес водопостачання;
- покращення інвестиційної привабливості сіл в довгостроковій перспективі.

Фінансове забезпечення програми.

Фінансове забезпечення програми планується здійснювати шляхом:

- коштів державного бюджету у вигляді дотацій і субвенцій (наприклад, субвенція на розвиток інфраструктури);
- коштів місцевого бюджету;
- грантів від українських та міжнародних спонсорів (наприклад, програма Швейцарсько-українського проекту DESPRO);
- збір коштів на краудфандинговій платформі.

Орієнтовна вартість проекту, відповідно до інвестиційного паспорта Червоногригорівської ОТГ, складає 1 639 735 гривень. Орієнтовні витрати і джерела

їх фінансування наведені в табл. 2.1

Таблиця 2.1

Джерела та обсяг фінансування інвестиційного проекту

Джерело	Роки реалізації		Разом, грн
	2021	2022	
Державний бюджет України	300 000	300 000	600 000
Бюджет Червоногригорівської ОТГ	200 000	200 000	400 000
Залучення грантових коштів	200 000	200 000	400 000
Кошти місцевого населення	119 867,5	119 867,5	239 735
Разом	819 867,5	819 867,5	1 639 735

Джерело: складено автором

Основні етапи та строки виконання завдань наведені у табл. 2.2

Таблиця 2.2

Основні етапи реалізації проекту

Етапи реалізації проекту	Період виконання
Проведення експертизи якості води в населених пунктах громади	Вересень-жовтень 2022 р.
Експертна оцінка стану очисного обладнання та обладнання для водопостачання	Листопад 2022 р.
Виконання проектної роботи і документації для реалізації програми	Грудень 2022-березень 2023 рр.
Закупка сучасного обладнання для очищення води, відповідно до нормативних і програмних документів	Квітень-травень 2023 р.
Виконання ремонтних робіт системи водовідведення та водопостачання, встановлення нового сучасного обладнання	Червень-серпень 2023 р.

Джерело: складено автором

Контроль за реалізацією Програми покладається на виконавчий комітет Червоногригорівської об'єднаної територіальної громади згідно із законом «Про місцеве самоврядування в Україні» а також утворена постійна депутатська комісія з питань житлово-комунального господарства. Депутатська комісія має здійснювати моніторинг шляхом щомісячної перевірки.

Громадський контроль і контроль за використанням коштів здійснюються відповідно до чинного законодавства.

Контроль за використанням коштів, спрямованих на забезпечення виконання Програми, здійснюється відповідно до законодавства.

Прикладом успішної реалізації проекту з модернізації системи очищення води може бути Ломівська насосно-фільтрувальна станція.

Покращення якості питної води та зниження споживання електроенергії на 35% досягли в результаті модернізації системи очищення води на Ломівській насосно-фільтрувальній станції, яка забезпечує 30 % населення Дніпра питною водою, тобто все лівобережжя. Тут серед іншого реконструювали станції першого та другого підйомів, блок фільтрів, реагентне господарство (автоматизували процес водопідготовки), звели пелетну котельню. Замінено також насосне обладнання – на нове енергоощадне, яке працює в автоматичному режимі. Окрім того, реконструювали фільтри 1983 року і паралельно замінили дренажну систему, фільтрувальне завантаження, трубопроводи, арматуру тощо [37].

Тож запропонована інвестиційна пропозиція є доцільною для того, щоб забезпечити жителів Червоногригорівської громади якісною питною водою. Вона є цілком обґрунтованою і відповідає інтересам місцевих мешканців. Її реалізація матиме позитивний вплив на розвиток громади у найближчій та довготривалій перспективах.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

За наведеними в роботі статистичними даними, можна дійти висновку, що більшість утворених, починаючи з 2014 року, громад в Україні є дотаційними та потребують додаткових фінансових ресурсів. Завдяки реформі децентралізації місцева влада отримала більше повноважень розпоряджатися наявними коштами, і тому з'явилася необхідність пошуку додаткових джерел фінансування. Одним із таких джерел може стати залучення інвестицій. Правильне використання інвестиційних коштів може не тільки збільшити бюджет громади, але й покращити інфраструктуру, створити нові робочі місця, підвищити рівень життя місцевих жителів і запустити ланцюгову реакцію, що сприятиме притоку нових інвестицій, і, як наслідок, ще швидшому розвитку регіону.

Саме тому залучення інвестицій в села має стати одним із пріоритетних напрямів для муніципалітетів. Але цей процес є багатоетапним і має свої певні особливості. Для підготовки успішної інвестиційної пропозиції, яка б зацікавила потенційних інвесторів, необхідно провести комплексну роботу, зокрема, провести детальний аналіз громади, виявити її сильні сторони та конкурентні переваги. Потрібно поцікавитися думкою місцевих жителів і представників бізнесу та проаналізувати, залучення коштів в яку сферу матиме найбільший позитивний ефект, і тільки після цього можна братися за розробку інвестиційної пропозиції.

Таким чином, у результаті дослідження та узагальнення матеріалів, ми дійшли таких висновків:

1. За підсумками дослідження загальних характеристик Червоногригорівської територіальної громади було визначено, що її найбільшими перевагами є вигідне географічне положення, природні багатства та родючі ґрунти, а проблемами, що потребують вирішення — безробіття і незадовільний стан системи водовідведення і водопостачання.

2. Провівши моніторинг та оцінювання розвитку регіону, виявили, що за багатьма показниками соціально-економічного розвитку громада показує не найкращі результати. Для покращення ситуації громаді доцільно провести комплексне дослідження та, використовуючи SWOT-аналіз, скоригувати наявну політику. Оскільки більшість проблем Червоногригорівської ОТГ спричинені браком власних коштів, владі слід зайнятися пошуком джерел залучення додаткових фінансових ресурсів.

3. Провівши аналіз джерел залучення додаткових фінансових ресурсів у Червоногригорівську ОТГ, ми дійшли висновку, що зараз для громад існує безліч можливостей для пошуку додаткових коштів. Зокрема, кредити, міжмуніципальне співробітництво, державні та приватні інвестиції, гранти від українських та міжнародних програм і фондів. Але, щоб отримати кошти, владі ОТГ слід докласти зусиль, аби на фоні зростаючої конкуренції зацікавити інвесторів. З цією метою Червоногригорівській ОТГ було б доцільно розробити програму розвитку інвестиційної діяльності та працювати над своїм іміджем.

4. Довівши необхідність проведення робіт із капітального ремонту водопроводу водопровідної мережі та капітального ремонту групи насосних агрегатів станції очищення води КП «Дніпро» Червоногригорівської селищної ради та встановлення сучасної системи очищення води, розробили інвестиційну пропозицію із втілення цієї ідеї у життя. Було визначено очікувані результати, етапи впровадження проекту, запропоновані шляхи залучення коштів для фінансування інвестиційної пропозиції.

З огляду на викладене вище, можна стверджувати, що на сьогодні найперспективнішим проектом для розвитку Червоногригорівської ОТГ стало б вирішення проблем із питною водою для найвіддаленіших сіл громади. Для пошуку коштів на його реалізацію муніципальній владі слід використовувати всі незаборонені законом ресурси та розробити програму розвитку інвестиційної діяльності на найближчі роки.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Червоногригорівська територіальна громада: Dnipropetrovsk investment agency
URL: <https://dia.dp.gov.ua/> (дата звернення: 07.03.2022).
2. Сучасна територія та історія регіону, адміністрації регіону: сайт Нікопольського району
URL: http://www.nikopol-rn.dp.gov.ua/OBLADM/nikopol_rda.nsf/docs/1D33526F80F29D88C22573FA0032DD21?OpenDocument (дата звернення: 08.05.2022).
3. Про визначення адміністративних центрів та затвердження територій територіальних громад Дніпропетровської області: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 12.06.2020 № 709-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/709-2020-%D1%80#Text> (дата звернення: 08.05.2022).
4. Історична довідка: офіційний сайт Червоногригорівської об'єднаної територіальної громади URL: <https://chervonogr.otg.dp.gov.ua/ua/nasha-gromad%D0%B0/istorichna-dovidka> (дата звернення: 08.05.2022).
5. Червоногригорівська селищна рада. *Інформаційний вісник*. 06.12.2018. № 4.
6. Червоногригорівська територіальна громада: Dnipropetrovsk investment agency
URL: <https://dia.dp.gov.ua/> (дата звернення: 07.03.2022)
7. Паспорт Червоногригорівської селищної територіальної громади. URL: <https://chervonogr.otg.dp.gov.ua/ua/nasha-gromad%D0%B0/pasport-otg> (дата звернення: 16.03.2022).
8. ПАТ «НОВОПАВЛІВСЬКИЙ ГРАНІТНИЙ КАР'ЄР». Офіційний веб-сайт.
URL: <http://ngk-nikopol.com.ua/> (дата звернення: 16.03.2022)
9. Нікополь туристичний. Веб-портал. URL: <https://visit-nikopol.com/articles/view/panski-kruci> (дата звернення: 16.03.2022)
10. Результати опитування жителів і представників бізнесу Червоногригорівської ОТГ. Матеріали до засідання Робочої групи зі стратегічного планування 08 червня 2018 року.

11. Кушнірецька О.В. Моніторинг соціально-економічного розвитку ОТГ: організаційно-методичне забезпечення. *Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України*. 2018. № 5. С. 70-75.

12. Реформа децентралізації. *Урядовий портал*. URL: <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/reformi/efektivne-vryaduvannya/reforma-decentralizaciyi> (дата звернення: 03.03.2022).

13. Реформа децентралізації влади - офіційний сайт реформи. URL: <https://decentralization.gov.ua/about> (дата звернення: 16.04.2022).

14. Про затвердження Порядку та Методики проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації державної регіональної політики: Постанова Кабінету Міністрів України від 21.10.2015 №856. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/856-2015-%D0%BF#Text> (дата звернення: 20.04.2022).

15. Моніторинг соціально-економічного розвитку регіонів за січень-вересень 2021: Міністерство розвитку громад та територій України. Грудень 2021. URL: <https://www.minregion.gov.ua/napryamki-diyalnosti/derzhavna-rehional-na-polityka/monitorynh/monitorynh-monitorynh/rejtingova-otsinka-regioniv/rejtyngova-oczinka-regioniv-za-sichen-veresen-2021-roku-prezentacijni-materialy/> (дата звернення: 20.04.2022).

16. Оцінка фінансових показників бюджетів 872 ОТГ: рейтинг за 9 місяців 2020 року. Реформа децентралізації влади - офіційний сайт реформи. URL: <https://decentralization.gov.ua/news/12952> (дата звернення: 20.04.2022).

17. Будівництво ДНЗ на 115 місць в смт Червоногригорівка Нікопольського району. Prozorro. URL: <https://prozorro.gov.ua/tender/UA-2021-06-22-011948-c> (дата звернення: 20.04.2022).

18. SWOT-аналіз: Любешівська Селищна рада територіальної громади. URL: <https://lubeshivska-gromada.gov.ua/swotanaliz-12-16-04-21-11-2018/> (дата звернення: 29.04.2022).

19. Мохорт Н. Методологічні аспекти побудови моделі оцінювання динаміки розвитку об'єднаних територіальних громад. *Державне управління та місцеве самоврядування*. 2018. № 1(36). С. 141-147.

20. Альтернативні джерела фінансування розвитку об'єднаних територіальних громад. Наукова робота. 2020. 30 с.

21. Овчаренко Т. Посібник моделювання ефективної фінансової діяльності органів місцевого самоврядування ОТГ в умовах децентралізації. 67 с.

22. Фінансова децентралізація в Україні: перший етап успіхів: Кабінет Міністрів України, Міністерство регіонального розвитку, будівництва та ЖКГ України. URL: http://old.decentralization.gov.ua/pics/attachments/Buklet_finansova_decenrt_.pdf (дата звернення: 27.03.2022).

23. Бюджетний кодекс України: Відомості Верховної Ради України, 2010, №50-51 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17/ed20150920#Text> (дата звернення: 27.04.2022).

24. Бондарчук Н.Л. Державний фонд регіонального розвитку, як додатковий фінансовий інструмент сталого розвитку об'єднаних територіальних громад. Всеукраїнська конференція «Від утворення об'єднаних територіальних громад – до розумного зростання». URL: <https://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2017/03/Derzhavniy-fond-regionalnogo-rozvitku-yak-dodatkoviy-finansoviy-instrument-stalogo-rozvitku-obyednanih-teritorialnih-gromad.pdf> (дата звернення: 27.05.2022).

25. Про нас. Український фонд соціальних інвестицій (УФСІ): веб-сайт. URL: <https://usif.ua/about> (дата звернення: 28.05.2022).

26. Фінансово-кредитний механізм розвитку економіки та соціальної сфери: Матеріали III Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, 5 – 6 листопада 2020 р., м. Кропивницький. – К.: «Ексклюзив-Систем», 2020. 152 с.

27. Про проект. Швейцарсько-український проект “Підтримка децентралізації в Україні” DESPRO: веб-сайт. URL: <https://despro.org.ua/despro/project/> (дата звернення: 29.05.2022).

28. Продовжуються роботи проведення води в с. Кам'янське та с. Дмитрівка. Червоногригорівська селищна об'єднана територіальна громада. URL: <https://chervonogr.otg.dp.gov.ua/ua/novini-ta-podiyi/novini/prodovzhuyutsya-roboti-provedennya-vodi-v-skamyanske-ta-sdmitrivka> (дата звернення: 29.05.2022).

29. Лісова А.А., Мельник О.І. Перспективні напрями фінансового забезпечення розвитку об'єднаних територіальних громад. Ефективна економіка : електрон. наук. фахове вид. 2019. Вип. 12. URL : http://www.economy.nauka.com.ua/pdf/12_2019/161_pdf. (дата звернення 29.05.2022).

30. Цифрові Громади. Як підсилити інвестиційний потенціал вашої ОТГ? URL: <https://decentralization.gov.ua/news/11095>(дата звернення: 17.05.2022).

31. Залучення інвестицій: що, як, навіщо? URL: <https://gurt.org.ua/news/informator/60017/> (дата звернення: 17.05.2022).

32. Застосування методу зворотного осмосу для доочистки питної води. URL: <http://es-journal.in.ua/article/view/251812> (дата звернення: 20.05.2022).

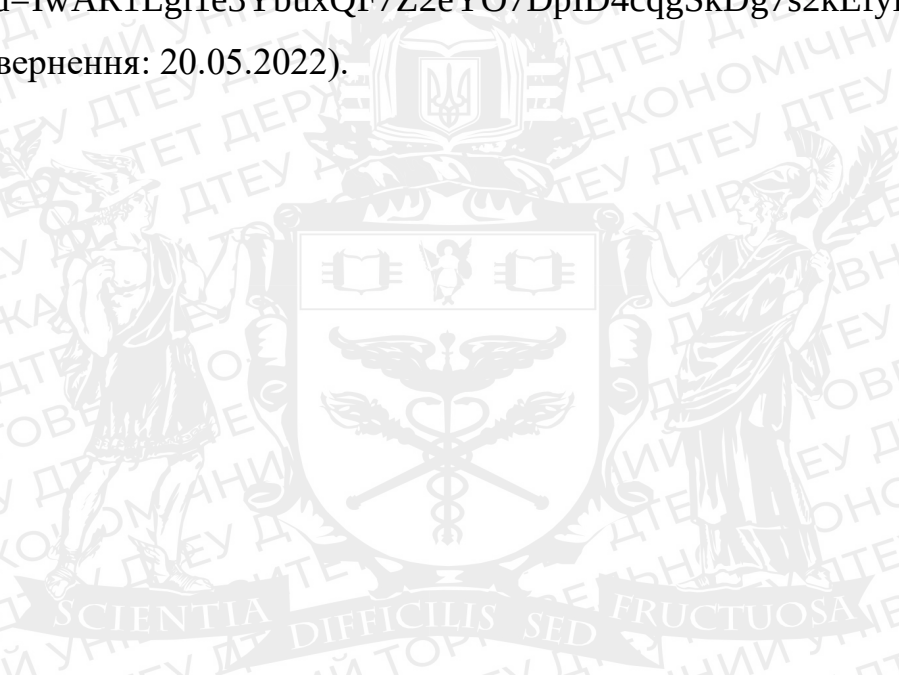
33. КП «Дніпро» Червоногригорівської селищної ради. Опендатабот. URL: <https://opendatabot.ua/c/37516696> (дата звернення: 20.05.2022).

34. Закон України про питну воду, питне водопостачання та водовідведення від 16.10.2020. Гарантії прав споживачів у сфері питної води, питного водопостачання та водовідведення. Стаття 7. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2918-14#n113> (дата звернення: 20.05.2022).

35. Завдяки модернізації системи очищення питна вода у Дніпрі відповідає нормам. Дніпровська міська рада. URL: <https://dniprorada.gov.ua/uk/articles/item/43216/zavdyaki-modernizacii-sistemi-ochischennya-pitna-voda-u-dnipri-vidpovidaє-normam?fbclid=IwAR1Lgi1e3YbuxQF7Z2eYO7DpID4cqgSkDg7s2kEfyi0XsJ2sufxO3dqDMk4> (дата звернення: 20.05.2022).

36. Синяк Д. Руда вода. 824 села та селища в Україні не мають власної води і користуються привізною. Якщо держава не втрутиться, вони приречені на вимирання.URL: <https://decentralization.gov.ua/news/12595> (дата звернення: 20.05.2022).

37. Завдяки модернізації системи очищення питна вода у Дніпрі відповідає нормам. *Дніпровська міська рада*.URL: <https://dniprorada.gov.ua/uk/articles/item/43216/zavdyaki-modernizacii-sistemi-ochischennya-pitna-voda-u-dnipri-vidpovidaє-normam?fbclid=IwAR1Lgi1e3YbuxQF7Z2eYO7DpID4cqgSkDg7s2kEfyi0XsJ2sufxO3dqDMk4> (дата звернення: 20.05.2022).

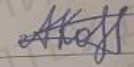
Завідувачу кафедри публічного
управління та адміністрування
Новіковій Н.Л.

Заява

Я, Корж Наталія Олександрівна, повідомляю, що за результатами проведення самостійної перевірки з використанням програмно-технічних засобів у наданій випускній кваліфікаційній роботі на тему: «Розроблення інвестиційної пропозиції об'єднаної територіальної громади» не міститься елементів академічного плагіату. У випадках використання прямих запозичень з друкованих та електронних джерел, вказані відповідні посилання.

Робота для перевірки надається у друкованому та електронному варіантах. Електронна версія моєї роботи ідентична з друкованою.

« 26 » травня 2022 року

(підпис)

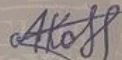
Згода

Я, Корж Наталія Олександрівна, цим засвідчую, що є автором випускної кваліфікаційної роботи на тему: "Розроблення інвестиційної пропозиції об'єднаної територіальної громади", несу повну відповідальність за достовірність, точність та повноту поданої у роботі інформації, жодна частина роботи не була скопійована, за винятком випадків, коли робиться належне підтвердження в присвоєнні. Я підтверджую, що у роботі не міститься державної таємниці або інформації для службового користування.

Цим засвідчую, що жодна частина цієї роботи не була опублікована мною раніше.

Я даю дозвіл на те, що моя робота буде направлена в інституційний депозитарій Державного торговельно-економічного університету і збережена в базі даних для майбутньої перевірки плагіату.

« 26 » травня 2022 року

Підпис

(Корж Н.О.)

Прізвище, ініціали

РЕЦЕНЗІЯ

на випускню кваліфікаційну роботу Корж Наталії Олександрівни на тему:
«Розроблення інвестиційної пропозиції об'єднаної територіальної громади»
виконаної на здобуття ОС «Бакалавр»
за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування»
у Державному торговельно-економічному університеті

Представлена на рецензію випускна кваліфікаційна робота носить актуальний характер, вирізняється своєчасністю, оскільки висвітлює проблему необхідності залучення додаткових коштів у розвиток ОТГ України.

Робота складається із вступу, двох розділів з підрозділами, висновків та пропозицій, списку використаних джерел.

Перший розділ висвітлює оцінку інвестиційного та ресурсного потенціалу Червоногригорівської ОТГ, її загальну характеристику та оцінку розвитку.

У другому розділі визначено основні джерела залучення додаткових фінансових ресурсів та розроблено інвестиційну пропозицію для Червоногригорівської ОТГ Дніпропетровської області, що дає можливість використати її з метою підвищення фінансової спроможності громади.

Результати проведеного дослідження можуть бути використані об'єднаними територіальними громадами, що потребують залучення додаткових коштів для свого подальшого розвитку.

Випускна кваліфікаційна робота відповідає вимогам, виконана у повному обсязі і заслуговує на позитивну оцінку, а її автор Корж Наталія Олександрівна на отримання кваліфікації бакалавра за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування».

Рецензент

к.е.н., доцент,
доцент кафедри економічної теорії та
конкурентної політики

В.В. Хрустальова